

Tabulka 2-22: Minimální týdenní časová alokace pro vybrané vzdělávací oblasti na 1. a 2. stupni základní školy v České republice

Vzdělávací oblast (obor)	Celkový počet vyučovacích hodin	
	za 1. - 5. ročník	za 6. - 9. ročník
Jazyk a jazyková komunikace – český jazyk a literatura	35	15
Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyk	9	12
Matematika a její aplikace	20	15
Informační a komunikační technologie	1	1
Člověk a jeho svět	12	-
Člověk a společnost	-	11
Člověk a příroda	-	21

Zdroj: MŠMT (2013a)

V kontextu výše uvedených skutečností se nabízí logická otázka, jakým způsobem jsou námi hodnocené základní gramotnosti zakotveny přímo ve školních vzdělávacích programech. Náš zájem se zaměřuje na striktní sledování pojmu gramotnost¹³⁴, a to v kontextu dvou základních otázek:

- Jak častý je výskyt zmínek o jednotlivých hodnocených typech základních gramotností v obsahu školních vzdělávacích programů?
- V jakém kontextu jsou jednotlivé hodnocené typy základních gramotností začleněny do školních vzdělávacích programů?

Zdůrazněme, že dříve uváděné skutečnosti, včetně vazeb uvedených v tabulce 2-21, jsou přirozeně zachovány rovněž ve školních vzdělávacích programech. Proto lze, s ohledem na absenci pojmů spojených s námi sledovanými základními gramotnostmi v rámcových vzdělávacích programech, logicky očekávat jejich nižší výskyt rovněž ve školních vzdělávacích programech.

Pro zodpovězení dvou výše uvedených otázek byla provedena obsahová analýza školních vzdělávacích programů výběrového souboru základních a středních škol České republiky, který byl vytvořen na bázi následujících tří kroků:

- Primárně byl vytvořen soubor všech základních a středních škol v České republice.
- Soubor těchto škol byl ve druhém kroku podroben procesu explicitní stratifikace vzhledem ke krajům České republiky a druhu školy s rozlišením základní školy, gymnázia a jiné střední školy. Takto bylo vytvořeno celkem 42 strat škol.
- Ve třetím kroku byly náhodně vybrány dvě školy z každé straty gymnázií a středních škol a tři školy z každé straty základních škol. Celkově tak byly hodnoceny školní vzdělávací programy 28 gymnázií, 28 středních škol a 42 základních škol, tj. celkem 98 škol.

Primární poznatek našeho hodnocení ukazuje na skutečnost, že koncept základních gramotností je ve školních vzdělávacích programech hodnocených škol používán poměrně omezeně. Obrázek 2-2

¹³⁴ Takto platí, že ačkoliv pro problematiku základních gramotností jsou školní vzdělávací programy relevantní napříč svým obsahem, zaměřuje se naše hodnocení na úzce zaměřenou analýzu explicitního použití vlastního pojmu gramotnost ve vztahu k šesti sledovaným základním typům gramotností.